

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzààn kì kúyín jì wìwìr ve vìr msòŋ ví dzà á fómo Nyùu wùn à jì ghay ngàŋ seé kǝ wìr msòŋ sí dzà kinsàŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaán é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaán fó ghay wìr msòŋé kù dìnè ne laàyeé a dzè wo lì nyàm se kwa' wo wù bivirin vífí vé wíri wùn à wòŋ wo wíri kì kér fó a yu víjuŋ ve kisunŋnìn keé ngèngèr wùn à Bìmmé, a' fó a dzà là fan wùn à fó kitan kì sùn kì kúyín jì dzà á shí wo tavín wo wìr dzàm,

Mo kí dzààn é shí jì nsàr kɪŋ á ghay wìr msòŋ fo wíri shwíy kilòŋ e wiy e ràr sí bì' fo bó á yò' dzàà kér dzàà yimò' fóo sà vitú vév fó sa' vitaaví wùn á nà'sí,

Mo kí dzààn é shí fóo yù é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wìr veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fèrìn ne nsàr fóo sàà bímmé yév e kùm kinsàŋ ke gháy wìr nsòŋ, fóo dìn wìwìr wùn à viku'ùu vé wìr, à viréŋréŋ vé lumèn w' n wíy, e kǝ wáy wáyín jì kikuíyí ke wòŋ wùn à Dzà'em ye juŋe dzè é mǝ vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzààn ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzàm wáa ker ghevém e kǝn a lèm nsàr see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzà'm kúy ghay sìn wùn à vitaaví vìn vi, kí dzà é shí fo ñkà'mé vèn wáa dzà eyün,

Mo kí dzààn ben,

Dzà'm Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Ràn, jì mǝ' nǝn yee réŋ fo wíri wùn à vitúm vi vidzàm, e dú e máy jìwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòŋ vi, mo á lem s'a'ràn ghán sidzàm e vífí, a wiy a mùm e mǝm yè'éy wùn à duŋrìi fó a tavír ghevém gháy sìn wùn a vitaaví vìn vi, shishár shishàr, e mǝm wóŋ wùn ákitu ke nsay fó yù, aá kíy e kǝn a lèm kijuujùŋ e mǝm wìr veé vitum ve dzàŋ ngàŋ sí wùn à wìr veé vitum ve áwune sar sà'ràn vi.

1

Á dzàá wìr dzàm réŋréŋ fó ghevám wùn à fó gháy, á yo' dzàá wìr msòŋ jì kwàn. Wìr dzàm kǝ k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vífí, a wù kér fó a yù e wùmò' woo wìr moo fǝr vǝ.

2

Wìr dàm kér ghay wùn à vitaaví ví vidzàm mo sá' ràne suuyin là nya' kìn kùm ráam, nshòm, kìn lumèn kìn Wíy, kìn lám, bímmé yee kùm Nyùu, dzáa sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ñkè' se dzà'm si, kén, kidzáy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzàm kér vitaaví fó a dzà e tìn, fóo yù mo wù ta' a yù e kǝn a dzà e kɪŋèn.

4

Wìr yò' kér fò a lìm vikwàn, kìn a lìm lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfìnè wìr msòh, kìn dzà é dzàa rànè yò' kér fò a dzà.

5

Á yò' kér fò a nyàvri e wìr a yù kǵǵ kinyò ke kí wáa kìn moo ji wìr yó' dzà á wír bèy.

6

Fo nsər si, wìr dzàm kér ghay vǵǵ' vidzàm fò a yensín ji wír.

7

Wìr dzàm dzà réhréj é sar nsər. A nsər kér fò a shìy wun réhréj là nya'. Nsər kér fò a kìn wìr dzàm réhréj là nya' e ghan se kinyà' kí nàan ne e nèn bvə' sá' wìr msòh rən. Lá wìr yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wìr dzàm kér ghay ji nsər yeé wòn nǵǵ e wun kinyò, e tǵr kǵun e ghan se wìr /wíri bvə'ǵn nsər ye wonje foon kìn ye yì dzǵǵn é ǵwǵ' nsər woó wòn, ji yì wáa shìy wun/ǵwune.

9

Lá wìr yò'wìy koò wír e fín e lav, e nǵ'si kìn e jùm fo wòn, a bó nsər yeé wòn yo' bǵmè.

10

Wìr dzàm kér ghay réhréj fo á sá' nsa'rǵ là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rǵ é lav nsa' yeé ǵgèǵgèr ye yì tíy fo wun kitu, kǵǵn sá'nsa' réhréj mo yì dzǵǵn là kilo' fǵo dín vitaávi ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér fǵo yù vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wìr dzàm wo á toyín wun e kinyó kér ghay fo kwa'tù wáa dzǵ ji wù dzǵ á là jay, e meé e ghan se wù tǵim e ǵgèǵgèr e kibǵ' ke nsa' áá sá' wun réhréj mo nsər dzǵǵn, e bóo yen jay vǵ bí' fo dzǵǵn fen fo dzǵ dzǵá sí fǵǵsín fǵo sǵ wun.

2. Bó yò'dzǵ á koò wír ji bí' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzǵ kinyo kee là ndzǵn ke á gov wír sho, e sar nsər wón kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy kí kooyín, a bó yò' dzǵ á fǵ ǵge' lá' ye yì shaa kinyo ke ǵwèrín kí bù'ùn e ghan se kinyo kí kí kooyín.

12

Á yò' kér fǵo nǵ e wìr kilitù ké dzǵ'ǵ'm, kǵǵǵ, lá', ntum si kín fǵ a ròn ghvǵm rǵ, kìn yír rǵ, a bó yò'dzǵ mo nsər ta'ǵ. Wìr dzàm kér ghay fo nsər kǵn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wìr dzàm kér ghay fǵ a ghan a shǵy ááwuneé mvǵm won mo wù konǵ.

2. wír dzàm kér ghay fǵo fǵǵ fo wòn wúmó'ó kìn fo vǵǵ, e kǵǵn a ker vitaávi fǵo kǵǵn e bà m e wun wòn.

14

1. Wìr dzàm kër ghay wo dzà wù wàa tà' e kǝn a yu vijun ve kibeèy fò kinjuyrì wìr kìn dzà é kitum kiné kí.
2. Kibeèy kin kí yò'dzà kí wàa dzà fo wìr vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzà sa' yee wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashíi wùn à nsar se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wìr dzàm kër ghay e wun wòn fò a dzà wan Nsay.
2. Bó nsar yo'bùmé ji á shá'nín á wìr fo wun ghay moo wan nsay kìn fò sha'nín ghay vó fo wù kúvsín kitúm kǝ (won vó')

16

1. Vilum wùn à Vikiy ve á kuyin ne là biíy kùm rám, won wùn à biímée, á kër ghay fò a ker tátí vijin, a fèr kǝá. Áwune kër vitaávi rénrè é ghan sé tátí vijin, e mvàm dzà'òm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.
2. Tátí vijiné kù dzà cá' a dzà cá' a dzà fo Wíty wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzà á wàa dzà.
3. Kǝá dzà fómo Nyù, a kǝn dzà kintatì ke ngwàrìn wòn, a kitúm wùn à wonje kër fò a kù.

17

1. Wìr dzàm kër vitaávi fò a ker vífá vó fo wun kitu rénrè mo dzà wù wàa ker e kintatì wùn à wìr á mó'ó.
2. Nsar yo'bùmé ji wìr wùmò' kinen á wìr wùmò' fo wun kej.

18

Wìr dzàm kër ghay fò a ker kwa'ti rá, vífí vó wùn à biímé rá. Ghay ráne tátí vitaávi vee fò kuvsín dzà biímé Nyíy, fo wun kitu kìn é Kintatí wùn à wìr á mó'ó wùn à é ngèngèr kìn kintatì fò dìn biímé rá moo é dùnrì, e yì, e ghvam wùn à fò lèm nsar.

19

Wìr dzàm kër ghay fò shù kinyo wùn à fò suíy kwa'ti rá; ghay ráne fò vitaávi fo wìr wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à fò tà', e sàási, e kǝn sàmèr sá'ka wùn à kwa'ti sí e dzà see mo sá'ka yì ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wìr dzàm kër ghay fò tarnín wùn à wíri e kǝn tátí kintatì ke dzà'òm yee nyaán.
2. Lá wìr yò' kàn wìr ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzàen koj rá.

21

1. Wìr dzàm kër ghay fò a dzà e mvàm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kìn fò sho' wíri aá lì kirá' kǝ.
2. Wìr dzàm kër ghay rénrè fò li kinyo kǝ e dù sho e virà' vé lìm vee wun wòn aá ka'ay.
3. Tím sa' yee wònè wiy a dzà, a dzà mo wíri kojè. Koj ráne wiy a dìn wún é dzà ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí ráne wiy a yù wìr dzàm wo wù kuyin ne wùn à virénrè ví, aá wiy a sho' e kilítì kìn é dzà yee réy yimò' ye yì shwinen ràn.

22

Wìr dzàm, moo wír woó wòn kér ghay ló a dzà e kinèn, e klàn a yen ji woŋe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kin wun réŋréŋ mo káy kin kéŋe dzàà'n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzàà keŋ, dzà'òm wùn á líi woŋ wov ve dzààn ku fò wun vùvìr wùn, wùn à ghwáme.

23

1. Wìr dzàm kér ghay fò a ker lim. Fóo sho' kfàà lim ye wù koŋè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzà e kinèn fò kibun ke lim.

2. Wìr dzàm wo wù lim lim réŋréŋ kér fò a ker vila'ày réŋréŋ là nya'.

3. Wìr dzàm wo wù lim lim kér ghay fò a ker vilaámé vee réŋ ve ví gheenén wun ve dzà ví tòòm wun wùn à kfàà rəá ji a dzà yí wáa ker vùvìr ve wìr msòŋ, wùn à ntom símó' sí, a shíi fèn dzà se sí wáa kin dzà'òm rá.

4. Wìr dzàm kér ghay fò kè' kin fòo tatí vintatí ve ví kin lim rá vee wun kòŋ.

24

Wìr dzàm kér ghay fòo meémè fo shuu lim a yù kifá ke wù koŋè, e tatí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzà sì gheénén wùn à vishíy ve bam ví, a meémè yee kè' fò ŋgám ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzàm kér ghay fòo a ker dzà'òm ye yí wáa dzà e gheénén fòo yù é wùn wun wáa dzà e távín wùn à kfàà rəá, moo fò vīyikìr, ndzəy, lav wùn à shív sí, a vīnyo veé shíi ve ví wáa sə wun, e kfān a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yāsí, sé ndzám, sé vīŋkfə, sé vidzəànə kin kighà' woó dzà'òm wo wù shaàne vitaáví vá.

2. Yìy wùn wàn kér ghay fò a ker leéy wùn àsá yee jeéyí. Wón adzàm ve a dzààn kin é mvàm tatí vijin kin é visàkii kér ghay réŋréŋ fò a dzà à kinèn é dzà'òm.

26

1. Wìr dzàm kér ghay fòo ye'éy ŋwà'. Yé'éy ràne kér fò a dzà kisáj, a kí fèŋ ghà'é le, e ŋkè'se á dzàá yìy yé'éy sho yíyin. Ŋkè' yé'éy ye yiyin ràŋ kér fò a dzà kù fo wìr dzàm. Yé'éy fèr wùn à yé líme kér fò a dzà tèéter fo wìr dzèm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn sí wiy a dzà fo wìr dzàm reŋréŋ mo vifíi vó ví dzààn.

2. Shíi ŋwà'wo ye'éyíne kér fò a dzà fòo yù é wìr kiíy wùn à fòo tavír ghwám yee kùm ghay wùn à vitaáví vé wìr msòŋ ví. Yí kér fòo kuyír yúnín, a lí vīnyo fotèr, a kuyír vīŋkar e vitúm vidzám ví mvəm, e mvəm kfà se wìr msòŋ kin vitatí ve dzàà bùmé Nyù, e kdàn a tavír lim se kintatí ke vitum veé kitu ke nsay fò a lèŋ nyaáj.

3. Atàr wùn aàyìyí kér ghay fòo sho' kfàà ye'éy ye dzà á wàa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzàm kér ghay fò a tatí là kan e vinyò ve lù woo wun wòn, e kfān a yu vijun ve fèr, a ker kilíj fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.

2. Wìr dzàm kér ghay fò dzà e kinèn fò yir wùn à fò sé' wo wù loòn fo wun fèr kin dzà yé tàr vinyò, sáj wùn à yé fèr kùwoo.

28

Wìr dzàm kér ghay fò a ker nyaáj e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaáví vó ví mo sá' ràne suuyin.

29

1. Wìr dzàm kër fò a lìm, a dzà e wun kilìj bì'fò dzààn fò cá'cá' fò dzà wù kù'yír kitú kfó là kinjivìr.
2. Mo wìr dzàm dìn ghay sìn wùn à vitaáví vó ví, wiy a sàr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fĩ' a kìn kífy wùn à ghwóme fò ghàyy wùn à vitaáví vé wìr á mó'ó wùn à fòo runér réjréj mo lù wo jun, nyaáñ woó wòn wùn à dzà'əm ye june e wòn wo wìr dzàm kër ghay shoo ta'à.
3. Bó yò'dzà a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin vi jeéy e shaà fò dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzà shó e sa' fèn ke dzà kitúm, kintatì kìn wìr wù bìnér jì kí fò wun vitaávi jì wù wàá yìi á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaávi ví ve á sañen é sa'fèn.
